

Tandori Dezső

A menti félypont

*Mely mélypontjaid ismerem,
magas kedély?
Valami rámtör hirtelen:
„Mit élj? Ne élj!”
Egy keresztfogbecsondulás,
egy májgereznye,
vagy elakad bütyköd, ragás,
hevernye-tesznye.
Én Istenem, Te is nem én,
mondod tegezve,
hanem a Sors már, szép szerén,
nyúl a tegezbe,
s nem kis nyulat bűvöl elő,
nem szótekervényt,
de – biztos, biztos – újra ló,
a szívi szekrényt
átveri újra, mellkasod,
vagy torkod érzi,
s nincs, hogy járművon vagy gyalog,
ered kivérzi.
Fénypont, félypont, menti, beli,
kiváltja bensőd,
gyámság nem lesz véled teli,
idő, mi eljött,
hogy a fakránypuszenkulás
zsákján, ajándék
– neked, vagy bárki más, ki más?
számára játék
legyen, mi neked annyi se,
hogy eltaláljad,
mi lenne vers zseni-szere,
melyik az állat,*

mely elsőül ér célt, bizony,
ihletve voltál,
vizes londoni padokon,
hogy fogadóztál,
miket leltél! mi szenvedés,
mi lenti félypont
lelt rád, s mi mentén, s mily kevés
kell, az, hogy éld s mondd,
mondd be a helyes fogadást,
ezernyi fontra,
vagy rímes-lényeges rakást
szilvóba ontva,
lekvárba, versed úgy kavard,
mint Kosztolányi,
Weöres, aztán – ? de ki akart
vért gennyre hányni,
ó, túl nagy ár ez, én szívem!
Egy dobbanással
állj meg, lépj túl mindeneken,
űrökön által.
Űrökön, annyi zűr-öröm
tűnt zúzmaráján,
ne rázzon már hideg-lelőn
a hit, a sárkány,
az ész, az értelem, a lét
egzisztencia-volta,
ne másképp, vedd a létezését
hozzá-kioltova.
Ne olvass, ne rajzolj, a sport
továzva tűnjön,
ne éltesd, ne oltsd ki a kort,
már mid se hűdjön,
szélhámosan, el ne akadj
embóliákon,
méh döfkőjére ne fakadj,
megannyi mákony!
Mákonyos tészta, s ha diós,
feltörni mit már,
ablakban könyököl a jós,
sors-szóra kit vár?
Le, minden igyekezeted!
– Nem bírnál velük,
ha nincs belőlük elegend,
s övék se-szérűd.
Ha nem szereznek szert veled,

s „utu reája”
nem szállít nyelvemlékeket,
spediciája
korgó gyomornak, hánytató,
közzé ürülve,
már nem vagy magadnak-való,
semmi körülte
sincs, jég-sársík egy-joga,
hegyek, föld-aknák
hozták jobb éned, menj haza!
Alább ne adnád.
A fenti mélypont! S nincs alább,
kém, kín, nyál, fing, szar, ez s az,
keríti szekértáborát,
mit mondasz erre? Ezt: „Passz!”
Még társas játék eleme,
hogy nix, jelented,
nyista, no, volt-nincs, el vele,
menj jelenetnek,
hol mind a kívüled-se, szórt
széle-személyek
a szélbe szórják mind a kórt,
mely járt tevéled.
Ha nem tudsz járni már, ne járj,
nem tudsz fájni, ne fájj!
S mégis, a levegőbe, vájj,
ha nincs más akadály!
De míg elmondom ezt, galád
mód vers magába
szedhet, az igazság csalárd
magasztalása.
Menti félypont, félymenti pont,
vagy bármi-forma,
nem az még, hogy vérként kiont,
s így válik orvra.
Orv igaz! Mit se kért való!
Mi folytatása?
Csak ez: vagyok – s hogy lenne jó
ez bármi másra?!
Vész, vagy rossz vicc: e kívül
bármi kívül marad.
Hát így, ha kedved békül.
Tedd irodalmadat!

Porleonínusok

*Hirtelen ébredek, erre: „Ha tíz év...!” – s merre? semerre.
Semmi se tennivalóm már, így, nap-hold vele lóbbál,
mind, ami óra, mi hónap volt, év, messze-kiróttak,
mennyi rovás, s mi az írás... már nem is én, velem ír más.
Porleonínusokat tölt két fele-gömbbe, az „ebből”-t
önti, s a visszafele: s vele: „abból” – nincs eleje.
— — — Nem lesz vége se, érzem. Hirtelen át-fele ébren,
létben a megmerülés, tűnik a megkerülés,
szikláé, falué, vagy programoké, de hogy „épp – vagy”,
ennyi csak ez? Hihetetlen. S még sincs más, ki hihessen
énvelem, ellenem, és súly, végleges, áll velem, és új
s új ugyanaz, mi lehang, míg marad, ennyi se: „Adj...”
Nem! Por szállta, ha nem kér, gyúrd, tenyereddel ügyeljél
fák tövisére, zuhanva, sínekre, utad sose hagyva
ülj csak, a távolságból író gép, ha világol,
szerte-betűi kiállnak, fűlván nem kiabálnak,
holtra-seregnyi madár, hadd, látva – vagy annyi se – szállnak,
érezkedek vak? a vágy gép sejtjein át fut a tájék,
emléképpel, utánad, már nem az itt, mire várnak,
más mire ott, s te megérted, porleonínusi élet
érintetlen elér, s mint te se, semmi se „kér”,
legföljebb, ha te érnéd el, mire még s hova még, s még
kérnél ennyi időt, rá annyit – elég. Vele dőlj rá
mind, amit úgy se fogadsz el, s azt se: előre te hagyd el.
Két fél vagy. S felezésnyit körbe-határnyi egészig,
felfogható se, fut, hullámozva:*

Kapud.